

Từ ngày 01/7/2020 Luật Thư viện chính thức có hiệu lực thi hành

Sau 20 năm thực hiện Pháp lệnh Thư viện, với các chính sách đổi mới của Đảng và Nhà nước, sự nghiệp thư viện Việt Nam đã có những bước phát triển mạnh mẽ, góp phần vào việc truyền bá tri thức của nhân loại, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc, bảo đảm quyền tiếp cận tài nguyên thông tin, hưởng thụ văn hóa và học tập suốt đời của mọi công dân. Tuy nhiên, các hoạt động trong lĩnh vực thư viện chưa được luật hóa mà chỉ cụ thể hóa bằng Pháp lệnh Thư viện số 31/2000/PL-UBTVQH10.

Ngày 21 tháng 11 năm 2019, tại Kỳ họp thứ 8 Quốc hội khóa XIV đã thông qua Luật Thư viện số 46/2019/QH14. Tiếp đó, ngày 03/12/2019, Chủ tịch nước đã ký Lệnh số 09/2019/L-CTN công bố Luật Thư viện và đến nay 01/7/2020 Luật Thư viện chính thức có hiệu lực thi hành.

Luật Thư viện ban hành là văn bản pháp lý cao nhất nhằm thúc đẩy sự nghiệp thư viện và văn hóa đọc ở Việt Nam phát triển; khuyến khích cộng đồng, xã hội tham gia và thiết lập cơ chế bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân trong nước và nước ngoài trong hoạt động thư viện,... Luật gồm 06 chương và 52 điều với những điểm nổi bật như: Mô hình thư viện ngoài công lập được bổ sung; Đối tượng thành lập thư viện được mở rộng; lấy ngày 21/4 hàng năm là Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam; Xây dựng và cung cấp dịch vụ thư viện số...

Luật Thư viện khẳng định vai trò của thư viện trong phát triển văn hóa, khoa học, giáo dục của đất nước, góp phần nâng cao dân trí, xây dựng xã hội học tập. Luật đã cụ thể hóa các chế định về quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân được Hiến pháp 2013 quy định về quyền tiếp cận thông tin, quyền hưởng thụ và tiếp cận các giá trị văn hóa, sử dụng các cơ sở văn hóa, trên cơ sở kế thừa những quy định của Pháp lệnh Thư viện. Bên cạnh đó Luật cũng có những quy định đáp ứng được những yêu cầu về phát triển công nghệ từ cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, như hiện đại hóa hoạt động thư viện, trong đó chú trọng ứng dụng công nghệ thông tin, phát triển thư viện số và đẩy mạnh liên thông thư viện.

Để Luật Thư viện chính thức đi vào thực tiễn, Ban soạn thảo Nghị định của Chính phủ đã biên soạn dự thảo Nghị định quy định chi tiết một số điều của Luật Thư viện. Dự thảo Nghị định gồm 03 Chương và 31 Điều đã hoàn thành thủ tục và trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt.

Tiếp đó, ngày 22/5/2020 Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã ban hành Thông tư số: 01/2020/TT-BVHTTDL Quy định các mẫu văn bản thông báo thành lập, sáp nhập, hợp nhất chia, tách, giải thể, chấm dứt hoạt động thư viện; ngày 25/5/2020 tiếp tục ban hành Thông tư số: 02/2020/TT-BVHTTDL Quy định về bảo quản, thanh lọc tài nguyên thông tin và tài nguyên thông tin hạn chế sử dụng trong thư viện.

Để tạo sự chuyển biến tích cực và thực hiện Luật có hiệu quả, cần có sự vào cuộc của các cơ quan, đơn vị, tổ chức, cá nhân, đặc biệt là những người làm công tác trong ngành thư viện, cần phổ biến rộng rãi Luật và các văn bản hướng dẫn thi hành. Bên cạnh đó, tích cực tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng đến các tầng lớp Nhân dân hiểu được quyền tiếp cận thông tin, lợi ích hưởng thụ văn hóa, qua đó góp phần truyền bá tri thức nhân loại, giữ gìn bản sắc văn hóa của dân tộc, xây dựng xã hội học tập và phát triển con người Việt Nam toàn diện.

Xuân Lê